

Český jazyk a literatura – 6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění průřezových témat	Poznámky
<i>na konci 6. ročníku díky (v) předmětu Český jazyk a literatura žák:</i>			
I. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje převzaté informace vlastními slovy ➤ dokáže si připravit podklady pro ústní projev (informace, osnova, ...) ➤ realizuje připravený i nepřipravený ústní projev ➤ vyjadřuje se s ohledem na účel a adresáta projevu ➤ používá zřetelné výslovnosti, přiměřené hlasitosti a rychlosti, na vhodných místech používá pauz ➤ při mluveném projevu uměřeně gestikuluje, používá vhodné mimiky 	mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralinguální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ udržuje s mluvčím kontakt očima, dává mluvčímu neverbálně známky zaujetí (mimika, přitakávání,...) ➤ naslouchá tak, aby mohl zopakovat vlastními slovy vyslechnuté, shrnuje to a komentuje, dává najevo, jak mu porozuměl 	naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové	OSV 2..3.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v diskusi postupuje podle dohodnutých pravidel, rozvíjí myšlenky druhých, navazuje na ně, vyjádří a obhájí svůj vlastní názor, trpělivě a věcně ho vysvětluje ➤ vhodným způsobem prezentuje výsledky své nebo skupinové práce 		OSV 2.4	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace ➤ při psaném projevu používá čitelného písma, člení text v souladu s jeho logickou strukturou na odstavce ➤ píše s ohledem na účel textu (pobavit, informovat, odborně poučit, ...) ➤ píše s ohledem na adresáta textu (spolužák, předškolák, odborník na danou problematiku x laik, ...) ➤ používá jednoduché metody k zaznamenávání myšlenek (myšlenková mapa, volné psaní,...) ➤ dokáže si připravit podklady pro písemný projev (informace, osnova,...) ➤ rozlišuje hrubou a čistou verzi textu ➤ přepracovává, doplňuje a vylepšuje hrubou verzi ➤ vytváří vlastní texty na základě svých dispozic a osobních zájmů ➤ shromažďuje vlastní písemné záznamy (v podobě portfolia) 	<p>písemný projev – vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu na základě poznatků o jazyce a stylu, vlastní tvořivé psaní, vhodné komunikační žánry s ohledem na účel a adresáta textu</p>	MEDI 1.4.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ s cílem pobavit (rozesmát, vzbudit napětí) souvisle vypravuje (používá časové následnosti) pro vyjádření napětí využívá kratších vět a přechodu z minulého času do času přítomného ➤ přesně popisuje, používá přehledné kompozice, vybírá vhodná přídavná jména, vyhýbá se opakování bezobsažných sloves ➤ v dopisech používá vhodné prostředky s ohledem na adresáta (rozliší soukromý a oficiální dopis) ➤ s cílem informovat výstižně a stručně formuluje zprávy a oznámení ➤ vyplní jednoduché tiskopisy (objednávka, podací lístek, složenka) 	<p>písemný a mluvený projev – komunikační žánry a útvary</p>	MEDI 2.1.	
II. JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Úvod do českého jazyka			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ význam slov, kterým nerozumí, si vyhledá a ověřuje ve Slovníku spisovného jazyka českého a Slovníku cizích slov ➤ samostatně vyhledá v Pravidlech českého pravopisu či ve Slovníku spisovného jazyka českého správný pravopis slov ➤ ve spolupráci se spolužáky se orientuje v úvodní části Pravidel českého pravopisu s pravopisnými pravidly, vyhledává v nich potřebná poučení a aplikuje je na jednodušší případy probíraného učiva 	<p>jazykové příručky a slovníky (SSČ, Pravidla českého pravopisu, Slovník cizích slov, ...)</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	základní útvary ČJ		
Tvarosloví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřazuje jednotlivá slova ke slovním druhům ➤ tvoří spisovné tvary ohebných slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ rozliší a pojmenuje podstatná jména konkrétní a abstraktní, obecná a vlastní, seznámí se s pomnožnými, hromadnými a látkovými podstatnými jmény ➤ používá správné tvary přídavných jmen, včetně tvarů při stupňování, na základě určení jejich druhu a vzoru správně píše koncovky přídavných jmen ➤ používá spisovné tvary zájmen a rozeznává druhy zájmen, správně píše stejné znějící tvary zájmen (my/mi, mně/mě) ➤ používá spisovné tvary číslovek a určí jejich druh s důrazem na rozlišení číslovek základních a řadových zapsaných číslicí ➤ používá správné tvary sloves 	<p>tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov</p> <p><u>podstatná jména</u> (mluvnické kategorie, konkrétní x abstraktní, obecná a vlastní, pomnožná, hromadná, látková);</p> <p><u>přídavná jména</u> (druhy, vzory, stupňování, jmenné tvary);</p> <p><u>zájmena</u> (druhy, skloňování); <u>číslovky</u> (druhy, pravopis u řadových);</p> <p><u>slovesa</u> (mluvnické kategorie)</p>		
Skladba			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá a určí podmět a přísudek ➤ píše správně koncovky příčestí minulého i v jednodušších případech shody přísudku s několikanásobným podmětem ➤ rozliší větu jednoduchou a souvětí ➤ ve větě jednoduché a v souvětích používá a vyhledá nejobvyklejší spojovací výrazy ➤ vytváří otázky, jimiž se přesně doptává na konkrétní okolnosti doplňující obsah věty ➤ s pomocí rozvíjejících větných členů zpřesňuje a obohacuje obsah sdělení 	<p>skladba – <u>přísudek a podmět</u> (i nevyjádřený), věta jednoduchá a souvětí, skladební dvojice, větný člen řídicí a závislý, rozvíjející větné členy: <u>přívlastek</u> (shodný a neshodný), <u>předmět</u>, <u>přísluvečné určení</u> (místa, času a způsobu)</p>		
Pravopis			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správně i se zdůvodněním i/y ve vyjmenovaných slovech i slovech k nim příbuzných, v koncovkách podstatných jmen a sloves ➤ píše správně a se zdůvodněním skupiny s pě, bě/bje, vě/vje a běžná slova se zdvojenými souhláskami ➤ píše správně a se zdůvodněním slova s -n-/-nn- ➤ píše správně a se zdůvodněním skupiny mě/mně v různých tvarech 	<p>pravopis – základní pravopisné jevy a pravidla, shoda přísudku s podmětem, přídavná jména přívlastňovací, základy interpunkce ve větě jednoduché a souvětí</p>		

<p>podstatných jmen a sloves, v příslovcích i ve slově tamější; správně píše tvary mě/mně při skloňování zájmena já</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správně zdůvodnitelná slova s předponami s-, z- a vz- ➤ na základě určení jejich druhu a vzoru správně píše koncovky přídavných jmen včetně přivlastňovacích ➤ píše tečku za číslovkami řadovými psanými číslicí ➤ píše správně koncovky příčestí minulého i v jednodušších případech shody přísudku s několikanásobným podmětem 			
III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nahlas i potichu čte s porozuměním přiměřeně náročné texty ➤ výrazně čte a recituje vhodné umělecké texty ➤ dokáže si vybrat přiměřeně náročné knihy, které mu přinášejí zážitky z četby ➤ vybírá si knihy z různých žánrů ➤ souvisle reprodukuje přečtený text ➤ diskutuje o přečteném ➤ přečtené texty propojuje s vlastní životní, čtenářskou a kulturní zkušeností (filmovou, divadelní,...) ➤ svými slovy formuluje hlavní myšlenky čteného ➤ přiměřeně ke své čtenářské úrovni konkrétně posuzuje a hodnotí přečtené knihy a texty ➤ zaznamenává si písemně své dojmy z četby ➤ vede si písemné záznamy o přečtených knihách a textech 	<p>čtenářské dovednosti</p> <p>tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramaturgie, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	OSV 2.3.	Dílno čtení
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá hlavní myšlenku textu (promluvy) a stručně ji shrne (formulace obsahuje klíčová slova ze shrnované pasáže) ➤ rozezná dějovou linii či jinou souvislost jednotlivých informací a stručně ji shrne ➤ odliší důležité (hlavní) sdělení od dílčích informací ➤ klade otázky zodpověditelné přímo z textu (promluvy) ➤ klade otázky vycházející z textu (promluvy) zodpověditelné s využitím dalších zdrojů ➤ rozpozná, co mu nedává smysl ➤ odhaduje význam neznámých slov (ze stavby slova, z kontextu) 	<p>čtenářské strategie – shrnování, kladení otázek, vyjasňování a předvídání</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjasňuje si význam neznámých slov pomocí dalších zdrojů (slovníky, internet,...) ➤ formuluje, jak se bude text dál vyvíjet (obsah, dějová linie) ➤ předpovědi zdůvodňuje vodítky z textu, svou čtenářskou nebo životní zkušeností 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, čím se vyznačuje próza, poezie a drama ➤ rozpozná epické a lyrické části díla ➤ při rozboru či tvorbě básní používá elementární literární pojmy (sloka, verš, rým) ➤ s porozuměním používá pojmy monolog, dialog, scénické poznámky a další pojmy ze světa divadla a filmu (režisér, kameraman, scénárista, premiéra, repríza, derniéra) ➤ na základě přečtené pohádkové knihy a vlastní zkušenosti (čtenářské, filmové, televizní) zobecní znaky pohádek a jejich funkci, rozezná klasickou a moderní pohádku ➤ vytvoří vlastní mýtus 	<p>literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické – seznámení s vybranými žánry a jejich představiteli z národní a světové literatury</p>	OSV 1.5., GLOB 1	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v dětském oddělení místní pobočky regionální knihovny 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 			